

[Bertel Dahlgaard.]

det forslag, jeg sammen med andre på det radikale venstres vegne har stillet, går ud på følgende:

„Med det formål at sikre det frie ord og under hensyn til, at forudsætningen for et demokratisk samfunds frie meningsudveksling er, at lockout, strejke, blokade eller boykot ikke kan standse den frie dagspresse, opfordrer folketinget regeringen til at nedsætte et udvalg omfattende repræsentanter for samfundsmagten samt arbejdernes og arbejdsgivernes organisationer med den opgave at finde former for en voldgiftsordning, der sikrer en endelig og upartisk afgørelse af stridigheder, som, hvis parterne ikke kan tale sig til rette, vil have hel eller delvis standsning af dagspressen til følge.“

Når det radikale venstre har fremsat dette forslag til beslutning af folketinget, er det, fordi vi er bekymrede for den mulighed, at det danske samfund pludselig igen kan glide ind i en situation som den, vi oplevede i forårmånederne i 1947, da en arbejdskonflikt standsede en meget stor del af dagspressen. Fra alle sider erkendtes det, at en sådan tilstand bryder med det, der er forudsætningen for folkestyret, nemlig den frie meningsudveksling. Det nytter jo ikke, at det står i grundloven, at enhver er berettiget til på tryk at offentliggøre sine tanker, når det faktisk hindres, at de tanker, der tænkes, kan blive trykt. Der foreligger her, forekommer det mig, en fællesinteresse. Det er selvfølgelig et spørgsmål af overvældende vægt for partier og retninger, hvis grundlovsmæssige ret til ytringsfrihed eventuelt kan blive krænket, men det forekommer mig, at partier, der kan imødesee, at de under en konflikt har det privilegium, at de kan få deres blade trykt, må være lige så ivrige for ikke en gang til at komme i en sådan situation. De vil jo rent ud sagt ikke rigtig kunne se deres medborgere frit i øjnene, dersom de ser roligt til, at modstanderne bindes, medens de selv har frit slag.

Jeg nærer heller ikke mindste tvivl om, at den højtærede statsminister og den højtærede arbejdsminister, under hvem disse spørgsmål sorterer, er af ganske samme mening. Jeg rettede her i tinget den 7. april i fjor en henstilling til den højtærede statsminister om at træde i forbindelse med organisationerne med det formål at nå frem til de fornødne garantier for det frie ord. Statsministeren gav mig ret i mine principielle synspunkter og føjede til, at det ville være lykkeligt og tilrådeligt, om de pågæl-

dende interesserede organisationer ved bindende aftaler sikrede den ytringsfrihed, som, sagde statsministeren,

„jeg erkender under alle forhold bør være sikret“.

Det er mig ikke bekendt, at statsministeren herudover har foretaget sig noget i denne forbindelse. Derfor er det, vi fra vor side gerne vil sige, at vi synes, det er på høje tid at beskæftige sig med denne sag, hvis man vil forebygge i stedet for pludselig at stå midt i en situation, som et folkestyret samfund ikke kan tolerere, og hvoroverfor statsmagten derfor på anden måde må gribe ind.

Jeg har i bemærkningerne til forslaget gjort opmærksom på, hvor alvorligt man i andre nordiske lande tager hele dette spørgsmål. Jeg har gjort opmærksom på, at selve arbejdernes og arbejdsgivernes organisationer i Sverige højtideligt sætter i spidsen for deres overenskomster, at en standsning af dagspressen ikke bør kunne forekomme. Ud fra disse synspunkter har man i Sverige indgået mangeårige overenskomster tilknyttet en særlig voldgiftsordning, hvori det bl. a. siges, at voldgiftsdomstolen ved sine afgørelser skal tage hensyn til almenhedens berettigede krav på, at dagspressen ikke hindres i at udkomme.

Jeg vil da gerne ud fra disse betragtninger bede den høje regering modtage dette forslag med velvilje.

Arbejds- og boligministeren (Kjærboel):

Det forekommer mig at være et meget uheldigt tidspunkt, dette forslag er fremskommet på. Allerede da det blev fremsat her i tinget i oktober måned sidste år, var arbejdernes og arbejdsgivernes organisationer begyndt at forberede sig til de omfattende overenskomstforhandlinger i indværende forår. Også typograferne er med i disse forhandlinger, og parterne er for tiden i gang med at søge at tale sig til rette om ordningen af deres indbyrdes forhold. Mon der ikke i almindelighed er enighed om, at det nu må være de forhandlende organisationers sag uforstyrret af indgreb udefra at søge at komme overens.

Baggrunden for det fremsatte forslag forstår jeg er typografstrejken i København i 1947, hvor der opstod den situation, at alle københavnske dagblade på nær to, der ikke var medlem af Dansk Arbejdsgiverforening, blev ramt af konflikten. Situationen blev udnyttet til en række angreb på „Social-Demokraten“, som beskyldtes for at misbruge strejken ved at udkomme, medens andre partiers blade lå stille. Jeg skal